

సాగు సంబంధం

- జూరాల, కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టు పరిధిలో సాగు ప్రశ్నార్థకమేనా..?
- ప్రాజెక్టుల్లో నీళ్లు లేవని క్రాప్ హాలిడే..
- అయోమయంలో ఆయకట్టు రైతులు
- నీళ్లు వదులుతారన్న ఆశతో యాసంగికి..
- ఎమ్మెల్యేలు మాట్లాడినా పట్టించుకోని వైనం
- నారాయణపూర్ కాల్వల మరమ్మతుతో పీజేపీకి స్వల్పంగా నీటిరాక

ఇక క్రాప్ హాలిడే నా..? ధ

కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టులో నిల్వ ఉన్న నీళ్లు

మహబూబ్ నగర్, డిసెంబర్ 16 (నమస్తే తెలంగాణ ప్రతినిధి) : ఉమ్మడి మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో యాసంగి పంటలపై అనిశ్చితి నెలకొస్తుంది. ఈసారి వానకాలం నీజన్ లో వర్షాభావం వెంటాడిన పుటికి సరైన సమయానికి అప్పుడుప్పుడు కురిసి వానలు రైతులను గడ్డికొక్కాయి. ఎగువన కురిసిన భారీ వర్షాలకు జూరాల ప్రాజెక్టు జలశక్తి సంచరించుకున్నది. కుడి, ఎడమ కాల్వలలోపాటు టీమా, నెట్టింపాడు, కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టులకు సరైన సమయంలో నీటిని విడుదల చేసి కేసీఆర్ ప్రభుత్వం కర్షకులను ఆదుతున్నది. మరోవైపు వర్షాలకు వాగులు పొంగి పొరడంతో ఉమ్మడి జిల్లాలో చెక్ డ్యాములు జలశక్తి సంతరించుకున్నాయి.

వరుణుడి జాడేది..?
వర్షాకాలం దాటిపోయినప్పటికీ ఇప్పటి వరకు మళ్లీ వరుణుడి జాడ కనిపించలేదు. తుఫాన్లు వచ్చినా వాటి ప్రభావం పెద్దగా లేదు. దీంతో యాసంగి పంటలకు సాగునీరు లభించని పరిస్థితి దాపురించింది. తీవ్ర వర్షాభావాలతో ఇటు జూరాల ప్రాజెక్టులో.. అటు మిగతా ప్రాజెక్టుల్లో నీళ్లు అడుగంటుతున్నాయి. దీంతో ఇరిగేషన్ అధికారులు ఈ ఏడాది యాసంగి నీజన్ కు క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించారు. ఇక్కడే ఆసలు కథ ప్రారంభమైంది. టీమా ప్రాజెక్టు కింద సంగంబండ రిజర్వాయర్లో నీరు సమృద్ధిగా ఉండటంతో అధికారులు రైతుల కోరిక మేరకు కాల్వల ద్వారా నీటిని విడుదల చేశారు. కోయిల్సాగర్లో కూడా పుష్కలంగా నీరు ఉన్నప్పటికీ ఉన్నతాధికారుల సూచన మేరకు క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించారు. జూరాల ప్రాజెక్టులో ఆశించినంత మేర నీటిని నిల్వలు లేకపోవడంతో ఇక్కడ కూడా అదే జరిగింది. అయితే అధికారుల సూచనలను పట్టించుకోకుండా రైతులను యాసంగి పంటలకు సిద్ధపరుస్తున్నారు. జూరాల, కోయిల్సాగర్, ఎంజివెల్ అంబే అన్నదాతలు పెద్ద ఎత్తున వరి ఇతర పంటల సాగు చేపట్టారు. అధికారులు క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించడంతో ఏం చేయాలో రైతులకు పాలుపోవడం లేదు.

ఎమ్మెల్యేలు కోరినా విడుదలకాని నీరు

ఈ నెలలో ప్రభుత్వం మారిపోవడంతో కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టు కింద నీటి విడుదల జరుగుతుందా..? జరగదా..? అనేది సందిగ్ధంగా మారింది. మరోవైపు రైతుల నుంచి వచ్చిన విజ్ఞప్తి మేరకు మక్తల్ ఎమ్మెల్యే వాకిటి శ్రీహరి, నారాయణపేట ఎమ్మెల్యే పవిత్ర, దేవరకల్ల ఎమ్మెల్యే మధుసూదన్ రెడ్డి రెండు రోజుల కిందట ఇరిగేషన్ అధికారులను హైదరాబాద్ కలిశారు. యాసంగికి కోయిల్సాగర్ కింద ఆయకట్టు రైతులకు సాగునీరు విడుదల చేయాలని విజ్ఞప్తి చేశారు. వినతిపత్రం స్వీకరించిన అధికారులు ఇప్పటివరకు ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకోలేదు. కాగా కోయిల్సాగర్ కింద క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించిన నేపథ్యంలో తామేమి నిర్ణయం తీసుకోలేమని, అంతా ప్రభుత్వం చేతిలో ఉన్నదని ఇరిగేషన్ అధికారులు పేర్కొంటున్నారు. దీంతో ఎమ్మెల్యేల ప్రతిపాదనలకు ఫలితం శూన్యంగా మారింది. కేసీఆర్ ప్రభుత్వంలో రైతులకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతమిస్తూ వారి ఈసారి ప్రభుత్వం మారడంతో విభిన్నమైన పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. ఇంతకు యాసంగి పంటలకు నీరు వదులుతారా? లేదా? అనేది ఇంకా తేల్చలేకపోతున్నారు. కానీ రైతులు మాత్రం పెద్ద ఎత్తున సాగు చేసుకుంటుండడంతో పంటలను కాపాడుతారా? క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించే తేతులు దులుపుకుంటారని తేలిపోయి ఉన్నది. కోయిల్సాగర్ ఆయకట్టుకు సాగునీరు విడుదల చేయాలని మక్తల్, నారాయణపేట, దేవరకల్ల ఎమ్మెల్యేలు ఇరిగేషన్ శాఖ ఉన్నతాధికారులను కలిసి విన్నవించారు.

కోయిల్సాగర్ కింద 9 వేల ఎకరాలు

మహబూబ్ నగర్ జిల్లా దేవరకల్ల సమీపంలోని మధ్య తరహా సాగునీటి ప్రాజెక్టు కోయిల్సాగర్ లో వానకాలం నీజన్ ముగిసినా నిండుకుండలా కనిపిస్తుంది. వర్షాలతోపాటు.. జూరాల బ్యాక్ వాటర్ నుంచి ప్రాజెక్టుకు నీటిని తరలించారు. దీంతో రిజర్వాయర్లో నీటిమట్టం అంతకంతకు పెరిగింది. ప్రస్తుతం ప్రాజెక్టులో గరిష్ట నీటిమట్టం 92 అడుగులకుగానూ 91 అడుగుల నీరు నిల్వ ఉన్నది. అంతేకాకుండా ఈ ప్రాజెక్టు కింద ఉన్న పెద్దవార్గుపై ఉన్న చెక్ డ్యాములన్నీ జలశక్తిని సంతరించుకున్నాయి. దీంతో రైతాంగం ఇటు వాగు పరివాహక ప్రాంతాలు, కోయిల్సాగర్ కుడి, ఎడమ కాల్వల కింద సుమారు 9,000 ఎకరాల్లో సాగుకు రైతులు సన్నద్ధమయ్యారు. అధికారులు పద్దంటున్నప్పటికీ రైతులంతా నారుమడులు మేసుకోవడానికే పోతారు. దుక్కిడున్న నిర్ణయం చేసుకున్నారు. మడులు సిద్ధం చేసి వారంలో నారు పోసేందుకు రెడీ అవుతున్నారు. అయితే ప్రస్తుతం కుడి, ఎడమ కాల్వలకు సాగునీరు వదులుతారా? లేదా..? అనేది ఉత్పన్నం అవుతున్నది. రైతులంతా యాసంగి పంటలకు సిద్ధమవుతుండడంతో అధికారులు క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించే వారి ఆశలపై నీళ్లు చల్లారు. కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టు కేవలం సాగునీటి ఉద్దేశించింది రైతులకే నీరు వాడుకునే హక్కు ఉన్నదని చెబుతున్నారు. ఒకవైపు అధికారులు వద్దంటున్నా రైతులు సాగు చేస్తుండడంతో యాసంగి పంటల పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉంటుందోన్నట్లు అందోళ్లను నెలకొన్నది.

క్రాప్ హాలిడేకి కట్టుబడి ఉంటారా..?

యాసంగి పంటలకు నీళ్లు వదులుతారా..? అనే డైలామా కొనసాగుతున్నది. నారాయణపూర్ జలాశయం కింద కాల్వలకు మరమ్మత్తు పనులు జరుగుతుండడంతో కొంత నీటిని డ్యాం ఆధికారులు దిగువకు వదులుతున్నారు. దీంతో జూరాల ప్రాజెక్టుకు స్వల్పంగా ఇన్ ఫ్లో సమోదానం జరుగుతోంది. రాత్రిపూట నారుమడిలో నీళ్లు లేకుంటే చలి ప్రభావం మొక్కలపై తగ్గుతుంది. కాబట్టి ప్రతిరోజూ వేకువజామున, పగటిపూట నీటిని పెట్టి సాయంత్రం తీసివేయాలి. చలి తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే స్వల్పపాల్ రేదా పొద్దులా-4 వంటి సూక్ష్మపోషకాల మిశ్రమాన్ని 5రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారీ చేసుకోవాలి. కాండం తొలిచే పురుగు బారి నుంచి నారును కాపాడుకునేందుకు, నారు తీయడానికి వారం రోజుల ముందు, 5సెంట్ల నారును డిక్ 800గ్రాముల కార్బోప్యూరాన్ 9జీ గుళికలు వేయాలి. పులి ఆగ్నేతెగులు ఆశించే అవకాశం ఉంటుంది. ముందు జాగ్రత్తగా లీటరు నీటికి 0.6గ్రాముల ట్రైప్లె కోజోల్ ను కలిపి పిచికారీ చేయాలి. రైతులు యాజమాన్య పద్ధతులను పాటిస్తే ఆరోగ్యవంతుడైన నారు పెంచుకొని, తద్వారా అధిక దిగుబడులు సాంచవచ్చు.

సాగర్ నీరు విడుదల చేయకుంటే అందోళ్లకు

కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టులో అనుకున్న స్థాయిలో నీటిమట్టం ఉన్నదని, ఈ జలాలతో రైతులకు ప్రయోజనం చేకూర్చే నిర్ణయం తీసుకోవాలని, లేకుంటే అందోళ్లను చేపడుతామని రైతులు హెచ్చరిస్తున్నారు. గతంలో కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టు కింద ఎన్నడూ ఈ పరిస్థితి రాలేదని, రైతులు అడిగిన తక్షణమే ప్రభుత్వం స్పందించి నీటిని విడుదల చేసేదని గుర్తు చేశారు. నీటిమట్టం తగ్గినప్పటికీ ఎన్నడూ తొమ్మిదిన్నర దిళ్లలో క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించిన దాఖలాలు లేవని రైతులు పేర్కొంటున్నారు. పుష్కలంగా నీరు పెట్టుకొని కూడా క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించడంలో అంతర్భం ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నారు. గతంలో ఈ ప్రాజెక్టు కింద ఉమ్మడి మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలకు తాగునీటి అవసరాలకు నీరు వాడుకునేది. మిస్సెట్ బగేరథ పథకం వచ్చాక నేరుగా త్రీవైలం బ్యాక్ వాటర్ నుంచి కృష్ణా జలాలను తరలించడంతో కోయిల్సాగర్ నీటిని సాగునీటికి వినియోగించే వారన్నారు. అదే ఆశతో యాసంగి పంటలకు సిద్ధమవుతున్నామని, సాగునీరు విడుదల చేయాలిందేనని రైతులు పట్టుబడుతున్నారు.

సీటి విడుదలపై రెండు రోజుల్లో స్పష్టత..

జూరాల డ్యాంలో తగినంత నీటి సామర్థ్యం లేకపోవడంతోపాటు నారాయణపూర్ డ్యాం కింద క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించడంతో ఆక్కడి నుంచి వచ్చే రిజనర్ టర్ వాటర్ నిలిచిపోవడంతో మనకు ఇన్ ఫ్లో వచ్చే అవకాశం లేదు. ఈ ఏడాది యాసంగి పంటలకు సిద్ధమవుతున్నారని, సాగునీరు విడుదల చేయాలిందేనని రైతులు పట్టుబడుతున్నారు.

— జవేద్ అవ్వర్, జూరాల ప్రాజెక్టు ఖాతా

యాసంగికి సంసిద్ధం

- నారుమడులు సిద్ధం చేస్తున్న రైతులు
- యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించాలంటున్న వ్యవసాయాధికారులు

నారుమడిలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు..

- ⇒ రైతులు చలికి తట్టుకోవాలి. వరి వంగడాలును ఎంపిక చేసుకోవాలి.
- ⇒ మండే కట్టిన విత్తనాలను వేయడం తప్పనిసరిగా అలవాటు చేసుకోవాలి.
- ⇒ నారుపోసుకునే ముందు నారుమడికి సరిపడా సుమారు 2క్వింటాళ్లు బాగా మార్చిన పశువుల ఎరువు లేదా కోళ్ల ఎరువు, కిలో జింక్ సల్ఫేట్ తప్పనిసరిగా వాడాలి.
- ⇒ భాస్కరాన్ని రెట్టింపు మెతాడులో వేసుకోవాలి.
- ⇒ రాత్రిపూట నారుమడిలో నీళ్లు లేకుంటే చలి ప్రభావం మొక్కలపై తగ్గుతుంది. కాబట్టి ప్రతిరోజూ వేకువజామున, పగటిపూట నీటిని పెట్టి సాయంత్రం తీసివేయాలి.
- ⇒ చలి తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే స్వల్పపాల్ రేదా పొద్దులా-4 వంటి సూక్ష్మపోషకాల మిశ్రమాన్ని 5రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారీ చేసుకోవాలి.
- ⇒ కాండం తొలిచే పురుగు బారి నుంచి నారును కాపాడుకునేందుకు, నారు తీయడానికి వారం రోజుల ముందు, 5సెంట్ల నారును డిక్ 800గ్రాముల కార్బోప్యూరాన్ 9జీ గుళికలు వేయాలి.
- ⇒ పులి ఆగ్నేతెగులు ఆశించే అవకాశం ఉంటుంది. ముందు జాగ్రత్తగా లీటరు నీటికి 0.6గ్రాముల ట్రైప్లె కోజోల్ ను కలిపి పిచికారీ చేయాలి.
- ⇒ రైతులు యాజమాన్య పద్ధతులను పాటిస్తే ఆరోగ్యవంతుడైన నారు పెంచుకొని, తద్వారా అధిక దిగుబడులు సాంచవచ్చు.

- సరిగ్గా ఎదగకపోవడం పంట కాలం పెరిగిపోవడం, పోషకలోపాలు ముఖ్యంగా జింక్ లోపం లక్షణాలు కనిపించే అవకాశం ఉన్నది.
- ఈ జింక్ లోపం వల్ల ఆకులపై తుప్పుమచ్చలు ఏర్పడుతాయి. ఈ లోప నివారణకుగానూ లీటరు నీటికి 2గ్రాముల జింక్ సల్ఫేట్ కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి.
- చలి తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే స్వల్పపాల్ రేదా పొద్దులా-4 వంటి సూక్ష్మపోషకాల మిశ్రమాన్ని 5రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారీ చేసుకోవాలి.
- కాండం తొలిచే పురుగు బారి నుంచి నారును కాపాడుకునేందుకు, నారు తీయడానికి వారం రోజుల ముందు, 5సెంట్ల నారును డిక్ 800గ్రాముల కార్బోప్యూరాన్ 9జీ గుళికలు వేయాలి.
- పులి ఆగ్నేతెగులు ఆశించే అవకాశం ఉంటుంది. ముందు జాగ్రత్తగా లీటరు నీటికి 0.6గ్రాముల ట్రైప్లె కోజోల్ ను కలిపి పిచికారీ చేయాలి.
- రైతులు యాజమాన్య పద్ధతులను పాటిస్తే ఆరోగ్యవంతుడైన నారు పెంచుకొని, తద్వారా అధిక దిగుబడులు సాంచవచ్చు.

క్రాక్ టవర్లో మున్సిపల్ దుకాణాలు

మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని క్రాక్ టవర్లో మున్సిపల్ దుకాణాలు ఏర్పాటు చేశారు. అయినా ఇంకా మున్సిపాలిటీకి రూ.2.15కోట్లకుపైగా బకాయిలు వసూలు కావాల్సి ఉన్నది. నందలాల్ పవార్ ఒక దశలో అద్దె వసూళ్లపై అధికారులతో తరుచూ సమీక్ష నిర్వహించారు. సిబ్బంది ఉరుకులు పరుగులు పెట్టారు. రూ.94.80లక్షలు వసూలు చేశారు. అయినా ఇంకా మున్సిపాలిటీకి రూ.2.15కోట్లకుపైగా బకాయిలు వసూలు కావాల్సి ఉన్నది.

2022-23 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.94.80లక్షలు వసూలు

పురపాలక దుకాణాల అద్దె వసూళ్లపై అధికారులు అంతగా దృష్టి సారించడం లేదు. గతంలో ఉన్న అధికారులు పట్టుబట్టి పేరుకపోయిన బకాయిలను రూ.కోట్లలో వసూలు చేశారు. మరీ ఆదాయాన్ని పురపాలకకు తీసుకోవారు. ఆ ఆర్థిక సంవత్సరంలో పురపాలక నింబంధన మేరకు అద్దె చెల్లించాలి.

— కురుమయ్య, వ్యవసాయాధికారి

బకాయిల కుప్ప

- మహబూబ్ నగర్ మున్సిపాలిటీలో పేరుకుపోయిన రూ.21కోట్ల అద్దె
- 2022-23 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.94.80లక్షలు వసూలు
- టెండర్ పొంది కనిపించని దుకాణాదారులు
- పట్టించుకోని సంబంధిత అధికారులు ■ వసూలైతేనే అభివృద్ధి పనులు

జిల్లా కేంద్రంలోని వడ్డాది కాలనీలో మున్సిపల్ దుకాణాలు

నందలాల్ పవార్ ఒక దశలో అద్దె వసూళ్లపై అధికారులతో తరుచూ సమీక్ష నిర్వహించారు. సిబ్బంది ఉరుకులు పరుగులు పెట్టారు. రూ.94.80లక్షలు వసూలు చేశారు. అయినా ఇంకా మున్సిపాలిటీకి రూ.2.15కోట్లకుపైగా బకాయిలు వసూలు కావాల్సి ఉన్నది.

మహబూబ్ నగర్ మున్సిపాలిటీలో రెండు ప్రధాన వ్యాపార సమూహాలలో ఉన్న దుకాణాలను 1972-74 సంవత్సరంలో కేటాయింపారు.

అద్దెలను 2017 వరకు అలాగే వసూలు చేశారు. 2017 జూన్ 9న మార్కెట్లో 99, క్రాక్ టవర్లోని 22 దుకాణాల అద్దె పెంచారు. దీంతో నెలకు రూ.27.44లక్షల చొప్పున ఆదాయం పురపాలకకు రావాలి. ఐదున్నరేండ్ల కిందట ఆయా దుకాణాలకు టెండరు నిర్వహించి కేటాయింపారు. నెలకు రూ.27.44లక్షల ప్రకారం ఐదున్నరేండ్లకు రూ.కోట్లలో బకాయిలు ఉన్నాయి. ఈ బకాయిలు వసూలు చేయాలని బాధ్యత పురపాలకకు ఉన్నది. ఇప్పటికైనా మున్సిపల్ దుకాణాలు ఎవరికి కేటాయింపారు, టెండర్ పొందిన దుకాణాదారులు ఏవరాలు పొందవచ్చాలని అవసరం ఎంతైనా ఉంది. టెండర్లు పొందిన వారు వ్యాపారాలు చేసుకుంటున్నారా? లేదా బినామీలు ఉన్నారనేది తెలుస్తోంది.

వసూలైతేనే అభివృద్ధి పనులు..

మహబూబ్ నగర్ పట్టణం అభివృద్ధి చెందుతున్నది. మున్సిపాలిటీలో పలు గ్రామాలు విలీనమయ్యాయి. దీంతోపాటు కొత్తకాలనీలు వెలుస్తున్నాయి. అక్కడ హోలిక వసతులు, రోడ్లు, డ్రైనేజీలు లేవు. రూ.కోట్ల అద్దె బకాయిలు వసూలైతే వీటిలో ఈ పనులు చేపట్టేందుకు అవకాశమున్నది. కాలనీలో రోడ్లు, డ్రైనేజీల సమస్యలు తీరి ప్రజల ఇబ్బందులు చాలా వరకు తీరవచ్చాయి.

అద్దె వసూలుకు సెషన్ల డ్రైన్..

మున్సిపల్ అద్దె వసూలుకు అసిస్టెంట్ మున్సిపల్ కమిషనర్ ఆధ్వర్యంలో సెషన్ల డ్రైన్ నిర్వహిస్తున్నారు. న్యూటోన్ మున్సిపల్ కాంప్లెక్స్ లో మొత్తం 98 దుకాణాలు ఉన్నాయి. అందులో 88 మంది దుకాణాలు లీజ్లో ఉండగా, 17కూ దుకాణాలకు సంబంధించి గత పదేండ్లగా అద్దె చెల్లించకుండా తాళం వేసి ఉన్నట్లు గుర్తించారు. ఆయా దుకాణాలకు మున్సిపల్ దుకాణాల తాలూకా వేసి మరీ ఆదాయాన్ని పురపాలకకు తీసుకోవారు. ఆ ఆర్థిక సంవత్సరంలో పురపాలక నింబంధన మేరకు అద్దె చెల్లించాలి.

— డి.ప్రదీప్ కుమార్, మున్సిపల్ కమిషనర్, మహబూబ్ నగర్ మున్సిపాలిటీ

